

Modlitewnik Matki Kościoła

Redakcja, opracowanie i wybór tekstów
dr Marta Kowalczyk

FLOS CARMEL
Poznań 2012

©Flos Carmeli, 2012 – wydanie 1

Korekta
Zofia Błajek

Imprimatur
Bp Marek Jędraszewski, Wikariusz Generalny
Poznań, dn. 11.06.2011 r., N. 2864/2011

Nihil obstat
Ks. Kan. dr Michał Tschuschke, Cenzor
Poznań, dn. 10.06.2011 r.

Imprimi potest
Roman Jan Hernoga OCD, Prowincjał
Warszawa, dn. 7.07.2011 r., L. dz. 208/P/2011

Wydawca
Flos Carmeli Sp. z o.o.
Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych
ul. Działowa 25, 61-747 Poznań
tel.: 61 856 08 34 ▪ faks: 61 856 09 47
wydawnictwo@floscarmeli.poznan.pl ▪ www.floscarmeli.pl

ISBN 978-83-62536-36-8

Za okazaną pomoc przy zdobywaniu materiałów
archiwalnych oraz ich tłumaczeniu
podziękowania i wyrazy wdzięczności składam
Jego Ekszelencji Księdzu Biskupowi
Prof. dr hab. Julianowi Wojtkowskiemu
s. archiwistce prowincjalnej Iwonie Naglik
i Urszulankom Unii Rzymskiej
Siostram Redemptorystkom –
Zakonu Najświętszego Odkupiciela
oraz mgr lic. Danucie Bożenie Wojtołowicz –
mojej Mamie

Autorka

WSTĘP

Modlitewnik, który trzymają Państwo w swoich dłoniach za przyczyną przewodniczek – Matek Kościoła – zabiera nas w duchową podróż przez drugie tysiąclecie chrześcijaństwa. Przemijające wieki wraz ze swoimi, pełnymi symboli i poetyckich porównań, modlitwami, skrupulatnie pokazują misterną pracę dusz wykonaną na cześć Boga, ożywiania wspólnot i narodów od wewnątrz, budowania – cegiełka po cegiełce – duchowych świątyń.

Niniejszy modlitewnik nie jest dla każdego. To niezwykle przewodnik po kolejnych stuleciach duchowości kobiet, które zawarły z Chrystusem przymierze, słuchały Go oraz z całkowitą ufnością i oddaniem w Jego ręce powierzyły swe życie. Im to zostały na różny sposób przybliżone tajemnice Boże, aby przekazały swą wiedzę następnym pokoleniom. Czytamy bowiem w dziele św. Gertrudy Wielkiej:

Tak jak niegdyś tajemnice mego wcielenia, Męki i zmartwychwstania zostały objawione przez proroków za pomocą mistycznych symboli i porównań, tak i teraz sprawy duchowe i niewidzialne można ukazać ludzkiemu rozumowi jedynie przez podobieństwo do znanych mu rzeczy. Dlatego też nikt nie powinien lekceważyć prawd ukazywanych przez wyobrażenia rzeczy materialnych, lecz każdy niech się stara zasłużyć, by zakosztować słodkiego poznania duchowych radości przez to ich podobieństwo do rzeczy materialnych (*Zwiastun Bożej miłości*, IV,12,3).

Modlitewnik ten to perełka duchowa dla tych, którzy chcą rozsmakować się w duchowości i głębszej modlitwie, zgodnie ze słowami Ewangelii według św. Mateusza: „Ty zaś, gdy chcesz się modlić, wejdź do swej izdebki, zamknij drzwi i módl się do Ojca twego, który jest w ukryciu. A Ojciec twój, który widzi w ukryciu, odda tobie” (Mt 6,6).

Modlitwy zawarte w tym zbiorze stanowią żywy dowód jedności duchowej Kościoła, który do Chrystusa dąży, Jemu oddaje cześć oraz w Nim pokłada ufność i nadzieję. Niech dobrze służy wszystkim szukającym Pana...

O MODLITWIE

Modlitwa to gesty, np. kiedy czynimy znak krzyża. Modlitwa to słowa, kiedy mówimy *Zdrowaś Maryjo* i wołamy *Ojczy Nasz!* Modlitwa to wreszcie nasze myśli, westchnienia i rozważania słów i dzieł Bożych. Ta ostatnia forma jest najtrudniejsza i najbardziej intymna, gdyż prowadząc naszą duszę ku zjednoczeniu z Najwyższym, otwiera na Niego nasze prawdziwe wnętrze – tajemną izdebkę naszej duszy, w której płacemy i śmiejemy się, ponosimy prawdziwe klęski i powstajemy, by się zmagać ze światem i własnymi słabościami. To w tej izdebce odbudowujemy siebie, przyjmujemy postawę prostoty, która pozwala każdemu człowiekowi być „ja”, czyli prawdziwym i wolnym sobą.

Taka modlitwa myślna, otwarta na kontemplację, opierająca się na rozważaniu Pisma św., liturgii i pism mistyków, jest szczególnym rodzajem obcowania z Bogiem. Możemy w niej za pomocą myśli lub słów przedstawiać pragnienia

Wstęp

swego serca, uwielbiać i czcić Boga, nieść innym duchową pomoc i pociechę, rozważać Mękę Pańską lub inne wydarzenia.

W ten sposób wyrażamy duchowe pragnienia swojego wnętrza i miłość do Trójcy Przenajświętszej. Początkiem drogi prowadzącej do modlitewnego zjednoczenia niech będzie lektura tekstów Mistyczek, do których Bóg sam zechciał mówić.

Wiek XII

MATKI KOŚCIOŁA

ŚW. HILDEGARDA Z BINGEN (1098-1179)

Ta wielka prorokini, lekarka, pisarka i wielbicielka przyrody przyszła na świat w 1098 r. w Bermersheim (w Hesji), jako dziesiąte dziecko wysokiego rangą urzędnika cesarskiego. W wieku siedmiu lat została oddana do klasztoru benedyktynek pw. św. Disibodusa, gdzie przełożoną była Jutta z Spanheim. Po śmierci Juty w 1136 r. Hildegarda została wybrana na przełożoną. W latach 1147-50 założyła klasztor benedyktynek w Rupertsbergu k. Bingen.

W swoich dziełach wiele miejsca poświęciła przybliżeniu tajemnicy jedności Boga w Trójcy Świętej, tłumacząc, iż przed zaistnieniem czasu Bóg zrodził Syna-Słowo, i przez Niego wszystko stworzył na początku czasu. Duch Święty ukazał się przy chrzcie Syna, gdy czas się wypełnił. Słowo zaś stało się człowiekiem, aby człowiek przez chrzest mógł zyskać uczestnictwo w Bogu.

W opisach swoich wizji na pierwsze miejsce Święta wysunęła stwierdzenie, że prawdy, jakie jej objawiono, mają posłużyć oświeceniu wszystkich dusz, do jakich zdoła dotrzeć. Dlatego, na polecenie Zbawiciela, uważając siebie za narzędzie Boga, spisała objawienia, postrzegając je jako „cień płynącego od Boga światła”.

Według Hildegardy: kto kocha Boga, tego Bóg obejmuje i prowadzi przez Ducha Świętego do poznania siebie, które osiąść mogą jedynie istoty rozumne. Dlatego, zdaniem Mistyczki, to mądrość ludzka w połączeniu z bojaźnią Bożą określa postawę człowieka wobec Stworzyciela. Wola dla tej Matki Kościoła jest ramieniem duszy, która dzięki darom Ducha Świętego przeciwstawia się złu. W umacnianiu sił duchowych ważną rolę odgrywa modlitwa i kontemplacja.

MODLITWY

MATKA KOŚCIÓŁ

Z głębi serca raduj się,
o Matko-Kościele,
bo twoje dzieci
w świętej zgodzie
zebrały się na twym łonie.

Ale ty, haniebny wężu,
pełen jesteś wstydu,
bo zdobycz twoja,
którą mniemałeś, że połknąłeś,
jaśniej teraz we krwi Syna Bożego.

Dlatego niech będzie Ci chwała,
o Królu najwyższy! Alleluja!

PASTERZU DUSZ

O Pasterzu dusz,
o Słowo najpierwsze,
poprzez które wszyscy zostaliśmy stworzeni,
niechże spodoba się Tobie,
uwolnić nas
od naszej nędzy i ułomności.

O wieczny Boże,
O wieczny Boże, zechciej teraz
Miłością tak zapłonąć,
Byśmy się stali członkami Ciała,

Które Twa miłość sprawiła,
Gdy Syna swego zrodziłeś
O brzasku pierwszej jutrzenki,
Przed wszelkim stworzeniem.
I wejrzyj na cierpienie, które nas gnębi,
I oddał je przez wzgląd na Twego Syna,
I doprowadź nas do radości zbawienia.

O MARYI

Bądź pozdrowiona, Maryjo, stworzycielko życia,
która nam wieczne zbawienie dałaś,
któraś śmierć poraniła i węża zdeptała,
gdy rozwinąwszy sploty, kark swój
ku Ewie wzniosł nadęty pychą.
Podeptałaś go, gdy danego z Nieba
Syna Bożego porodziłaś,
Którego Duch Boży tchnął.
O najcudowniejsza i kochająca najmocniej
Matko, bądź błogosławiona, co Syna swego
Zrodzonego, z nieba zesłanego, światu dałaś.
Którego tchnął...
Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu.
Którego tchnął...

ŚW. LUDGARDA Z TONGEREN (1182-1246)

Pochodziła z zamożnego rodu i w wieku 12 lat została oddana na wychowanie do klasztoru benedyktynek pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Saint Trond w diecezji Liège, gdzie przeżywała doświadczenia mistyczne dotyczące wyboru dalszej drogi życiowej. Matka Ludgardy chciała bowiem, aby jej córka wstąpiła do zakonu; ojciec natomiast planował jej zamążpójście. Odpowiedź przysłała zupełnie niespodziewanie – podczas utarczki miłosnej z pewnym młodzieńcem ukazał się 24-letniej Ludgardzie Chrystus, z krwawiącą raną w boku, mówiąc do niej: „Zastanów się, co powinnaś kochać”.

Był to moment zwrotny w życiu późniejszej Świętej, która zdecydowała się na życie kontemplacyjne w klasztorze cysterek w Aywières, gdzie dostąpiła licznych widzeń Chrystusa, mów, wizji tamtego świata i wewnętrznych przeżyć tajemnic Męki Pańskiej. Otrzymała też dar, o który prosiła Zbawiciela, czyli zrozumienia tajemnic Bożych poprzez modlitwę psalmami. „Wołanie ran” Chrystusowych kazało jej wieść życie naznaczone pokutą, aby wyjednać nawrócenie grzeszników i albigensów, którzy odstąpili od prawowitej wiary, głosząc, że świat materialny jest zły, i zaprzeczając człowieczeństwu Jezusa Chrystusa. Udało się jej wyprosić u Chrystusa łaskę umieszczenia w Nim swojego serca oraz objęcia przez Niego „straży u wrót jej serca”. Posiadała też dar prorokowania, który opisał Thomas Cantipratanus w *Vita Lutgardis Virgine* (III, I, 7), zwracając uwagę, że Ludgarda przepowiedziała m.in. najazd Tatarów na wschodnią i południową Europę.

Nie pozostawała obojętną na cierpienia poszczególnych osób. Kiedy po modlitwie, odczuwając głód, miała zająć się chorą współsiostrą, Elżbietą, mówiła: „Panie, bardzo się raduję tą chwilą

w Twym towarzystwie, ale zaczynam odczuwać głód. Może byś tak udał się do Elżbiety i zajął się nią w moim zastępstwie? Ja tymczasem pójdę coś zjeść i wzmocnię się”. To powiedziawszy, udała się na posiłek, który ją wzmocnił do dalszej postugi. Elżbieta zaś wkrótce odzyskała zdrowie i powróciła do życia zakonnego. Dlatego Ludgarda pokazywała, że do świętego życia potrzebny jest człowiekowi zarówno duchowy, jak i codzienny pokarm. Przez ostatnie jedenaście lat swojego życia była niewidoma. Ze względu na wytrwałość i skuteczność pomocy duchowej jest wzywana w modlitwach o szczęśliwy poród.

MODLITWY

Kontempluj więc i zrozum, że moje rany przemawiają do ciebie, by moja śmierć nie była daremna...

BOŻE, WEŹ SERCE MOJE

Boże, weź serce moje, a daj mi serce Twoje! [...] Weź je. Niechaj miłość Twego serca tak nierozzerwalnie złączy się z moim, bym miała je w Tobie. I niechaj na zawsze tam pozostanie, bezpieczne w tym schronieniu.

(przeł. ks. bp Julian Wojtkowski i Marta Kowalczyk)

ELŻBIETA Z SCHÖNAU (1129-1164)

Urodziła się w 1129 r. w Bonn lub w jego okolicach. W wieku dwunastu lat została oddana na wychowanie do klasztoru benedyktyńskiego w Schönau, gdzie od 1157 r. aż do śmierci pełniła funkcję przełożonej mniszek.

Jej życie kontemplacyjne i modlitewne naznaczone było licznymi wizjami, mowami i glosolaliami o charakterze biblijno-symboliczno-proroczym, w których nie brakowało napomnień o poprawę w postępowaniu, skierowanych do hierarchii kościelnej oraz wiernych. Wyjaśniała tajemnice życia, męki i zmartwychwstania Zbawiciela. Elżbieta spisała swoje wizje pod opieką teologiczną Ekberta z Schönau, swego rodzonego brata i opata tzw. opactwa podwójnego. Jej *Liber visionum I-III*, czyli *Księga wizji*, powstała w latach 1152-60, zawiera symboliczne wykładnie widzeń uporządkowanych według roku liturgicznego. Wezwania do doskonałości skierowane do osób duchownych, pouczenia, jak osiągnąć zjednoczenie z Bogiem oraz wyjaśnienia ówczesnych kontrowersji teologicznych znaleźć natomiast można w *Liber viarum Dei (Księga dróg Bożych)* oraz *De resurrectione B.V. Marie (O wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny)*.

DO ROZWAŻENIA

Z TRZECIEJ KSIĘGI WIZJI

[...] dobry Ojciec karze swoje dzieci, mieszając swą słodką łaskę, która jest pociechą dla duszy, z kwaśną sprawiedliwością – dla pomszczenia ciała... To tak jak z oksy-

melem, miksaurą z miodu i octu, którą pije się po to, żeby rozproszyć gniazdo grzechu, które już się utworzyło w duszy lub, jeśli jeszcze nie powstało, aby do tego nie dopuścić (153-154).

Z LISTU DO SIÓSTR ŚWIĘTEJ DZIEWICY W KOLONII

Powróć do swego serca i przypomnij sobie, jak twoi przodkowie, pragnęli przed tobą z całą pokorą i czystością, i jak kochali swojego niebieskiego Oblubieńca. Naśladowali Go w Jego śmierci i tak ukoronowani otrzymali gałązkę palmową. Odwróć się od swoich dróg i zdążaj za nimi, i bądź przygotowana tak, że kiedy twój Oblubieniec przychodzi i puka do twoich drzwi, możesz otworzyć od razu i wprowadzić Go do swojego serca. Rzeczywiście, jeśli to jest miłe dla Niego, aby tam być, da ci wybrane miejsce w swoim królestwie. Niech On obdarzy cię tym, On który jest teraz, i będzie zawsze, a Jego panowaniu nie będzie końca. Amen.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7
O modlitwie	8

WIEK XII

Św. Hildegarda z Bingen	12
Modlitwy	
<i>Matka Kościół</i>	13
<i>Pasterzu dusz</i>	13
<i>O Maryi</i>	14
Św. LUDGARDA Z TONGEREN	15
Modlitwy	
<i>Boże, weź serce moje</i>	16
ELŻBIETA Z SCHÖNAU	17
Do rozważenia	
<i>Z Trzeciej Księgi Wizji</i>	17
<i>Z listu do Sióstr Świętej Dziewicy w Kolonii</i>	18

WIEK XIII

Św. KLARA Z ASYŻU	20
Modlitwy	
<i>Błogosławieństwo św. Klary</i>	20
<i>Z I listu św. Klary do św. Agnieszki Czeskiej</i>	22
Św. MECHTYLDA Z HACKEBORN	24
Modlitwy	
<i>Oddaję Ci cześć</i>	25
<i>Pozdrowienie II</i>	25
<i>Pozdrowienie III</i>	27
<i>Pozdrowienie poranne</i>	27
<i>Ofiarowanie</i>	28
<i>Pozdrowienie Serca Jezusa</i>	28
<i>Pozdrowienie Matki Bożej</i>	29

ŚW. GERTRUDA WIELKA	30
Modlitwy	
<i>Modlitwa przed posiłkami</i>	30
<i>Modlitwa osoby, która nie może przystąpić do Komunii św.</i> 31	
<i>Modlitwa, aby otrzymać od Chrystusa jakąś łaskę</i> <i>przez zasługi św. Gertrudy</i>	32
<i>Pozdrowienie Pana Jezusa</i>	32
<i>Wianek perłowy uwity z trzech złotych i piętnastu srebrnych</i> <i>perł na chwałę imienia Jezus</i>	33
<i>Pozdrowienie wszystkich ran Chrystusa Pana</i>	35
<i>Pozdrowienie rany Boku Przenajświętszego</i>	35
ŚW. MECHTYLDA Z MAGDEBURGA	37
Modlitwy	
<i>Panie, Ty jesteś moim Umiłowanym</i>	38
<i>Tak śpiewa dziewięciokrotny chór</i>	39
<i>Śpiew duszy dla Boga</i>	39
ŚW. ANIELA Z FOLIGNO	40
Modlitwa	
<i>Do Trójcy Świętej</i>	41
HADEWIUCH Z ANTWERPII	42
Do rozważenia	
<i>Bóg musi dać nam odnowiony umysł</i>	43
<i>Ty, który chcesz</i>	43
<i>Miłość jest trwała</i>	43
<i>Z listu XXVII do córki duchowej</i>	44

WIEK XIV

ŚW. BRYGIDA SZWEDZKA	46
Modlitwy	
<i>Wzniesienie umysłu ku Chrystusowi Zbawcy</i>	48
<i>15 modlitw inspirowanych objawieniami św. Brygidy,</i> <i>zwanym również Tajemnicą Szczęścia</i>	51

ŚW. KATARZYNA ZE SIENY	59
Modlitwy	
<i>O miłość roztropną</i>	60
<i>Do Matki Bożej</i>	60
<i>Ocean bez dna</i>	61
BŁ. DOROTA Z MĄTOWÓW	63
Modlitwa	
<i>Nie idź szeroką drogą</i>	64

WIEK XV

ŚW. KATARZYNA GENUĘSKA.....	68
Do rozważenia	
<i>Z Traktatu o czystości</i>	68

WIEK XVI

ŚW. TERESA Z AVILA.....	74
Modlitwy	
<i>Wołanie duszy do Boga</i>	75
<i>Szczęśliwy, kto kocha Boga</i>	77
<i>Tęsknota za życiem wiecznym</i>	78
BŁ. MARIA OD WCIELENIA ACARIE BARBE	81
Modlitwa	
<i>Obmyj mnie, mój słodki Jezu</i>	81

WIEK XVII

BŁ. MARIA OD WCIELENIA GUYART.....	84
Modlitwy	
<i>O Słowo Wcielone</i>	85
<i>Ojcze Przedwieczny</i>	85
<i>Nie, Miłości moja</i>	85
<i>Ty jesteś najpiękniejszy</i>	86

ŚW. MAŁGORZATA MARIA ALACOQUE.....	87
Modlitwa	
<i>Akt osobistego poświęcenia się</i>	
<i>Najświętszemu Sercu Jezusa.....</i>	88

WIEK XVIII

ŚW. WERONIKA GIULIANI.....	92
Do rozważenia	
<i>Za nawrócenie duszy ofiarowałabym krew i życie.....</i>	92
MARIA CELESTE CROSTAROSA.....	95
Do rozważenia	
<i>Rozważaj, duszo moja.....</i>	96
<i>W mojej duszy.....</i>	97
Modlitwy	
<i>Poranne ofiarowanie i dziękczynienie</i>	
<i>Trójcy Przenajświętszej.....</i>	98
<i>Tęskne wołanie o Jezusa.....</i>	99
<i>Za Kościół Święty.....</i>	100

WIEK XIX

ŚW. TERESA Z LISIEUX.....	106
Modlitwy	
<i>Za grzeszników.....</i>	107
<i>Akt ofiarowania się Miłości Miłosiernej.....</i>	108
<i>Modlitwa do Najświętszego Oblicza.....</i>	110
<i>Modlitwa za przyszłego kapłana.....</i>	111
BŁ. ELŻBIETA OD TRÓJCY ŚWIĘTEJ.....	113
Modlitwy	
<i>O Boże mój, Trójco Święta, którą uwielbiam!.....</i>	114
<i>Poświęcenie się Trójcy Świętej.....</i>	116

BŁ. MARCELINA DAROWSKA	118
Do rozważenia	
<i>O wychowaniu</i>	120
Modlitwa	
<i>Litania ułożona z nazw nadawanych Najświętszej Maryi</i>	
<i>Pannie przez bł. Marcelinę</i>	123
RÓŻA KOLUMBA BIAŁECKA.....	126
Modlitwy	
<i>Do Zbawiciela</i>	128
<i>Modlitwa tęsknoty</i>	128
<i>Modlitwa do Matki Bożej</i>	129
<i>Modlitwa do Matki Miłosierdzia</i>	129
WIEK XX	
ŚW. TERESA BENEDYKTA OD KRZYŻA	132
Do rozważenia	
<i>Kiedy trudno podolać obowiązkom i potrzebom innych...</i>	136
BŁ. ANIELA SALAWA.....	137
Modlitwy	
<i>Modlitwa do Ukrzyżowanego</i>	139
<i>Akt strzelisty</i>	140
MATKA MARIA TERESA OD JEZUSA CORTIMIGLIA.....	141
Modlitwa	
<i>Koronka do Najświętszego Imienia Jezus</i>	142
Do rozważenia	
<i>Miłość ponad wszystko</i>	142
<i>Aby być świętym..., wystarczy tego chcieć</i>	143
ŚW. FAUSTYNA KOWALSKA.....	144
Modlitwa	
<i>Koronka do Miłosierdzia Bożego</i>	146
MARIA OD TRÓJCY ŚWIĘTEJ, FRANCISZKANKA	148
Do rozważenia	
<i>Z zapisków Marii od Trójcy Świętej</i>	149